

MAGYAR KURIR.

A FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KEZELÉSÉBŐL.
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden, Május 25-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Olasz Ország.

Joakim Napoleon mostani Nápolyi Király a maga számkivetéséből: visszament Római Sz. Pápanak VII Piusnak következendő levelet küldött Bolognából, e folyó Aprilis hónapjának 4-ik napján:

„Szentséges Atya! Minden hívekkel egyetemben nagyon örvendettem Szentségednek Olasz Országba való vissza men telén, és nem csak Országomban, hanem egyszersmind minden hadi népem által el foglaltatott tartományokban ezen szeren tsés történetnek meghálálása végett közön séges huzgó hálaadásokat rendeltem. Azt óhajtom, hogy az Anyaszentegyház feje a kereszténység fő városában a maga méltóságot és az egész világ holdogságára szük séges hatalmát újobban felvegye és gyakorolhassa.

Minekutánna a Szentséged bírodal mait az Isteni gondviselés kezembe adta, leg ottan vissza adom azokat Szentséged nek és Szentséged kedvéért minden hódoló jussaitról lemondok. Hogy ha azoknak, a Szövetséges Fejedelmeknek indúlat jokat nem esmérném, a kiknek én is szö vetséges társok vagyok, Szentségedre nézve szükségesnek tartottam volna azoknak ma gok kinyilatkoztatását közönségesse tenni; de mivel magamban el végzettem, hogy

semmit sem mivelek; a mi ezeknek felté telekkel ellenkezik; és mivel ezeknek a nagy lelku Fejedelmeknek indúlatjokról bizonyos vagyok, semmit nem kések az ő számdékokat eszközölni, hogy annál fogva az egész Európa szeme láttára a Szent Szék eránt való mélységes tiszteletemnek nyilván való bizonyosságát adhassam, és azt is kijelenthessem, melly szives indúlattal viseltettem az A. Sz. Egyház feje eránt.

Hogy a Szentséged bírodalmának vizs za adatása, mellyet a Frantzia kormányszék két osztályra, úgymint a Rómaira és Trasiemeniakra osztott vala, szép rendel és illendő pompával mehessen végbe, kérem Szentségedet nekem meg jelenteni méltóz tasson, mikor és miképpén kíván abba bé ültettetni. Mihelyest Szentségednek ez eránt való akarattját tudom és az én Komornyikom *Marchese Montrone*, a ki nek ezen levelemnek megadására szeren tséje vagyok, tellyes hatalmat veszen azok kál a személyekkel, a kiket Szentséged rendelni fog; a szükséges rendelkezet megteszi; minden intézeteket kezem alá irásával megerössíték, mellyek a Szentsé ged javára és személyes meg elégedésére fognak lenni. Azzal hízelkedek magam nak, hogy Szentséged is a maga részéről minden intézeteket jóvá fog hagyni, a mellyek szükségeseknek láttatnak, hogy annál fogva az a provisoria kormányszék,

mellyet én Rómába fel állítottam, a' maga hivatalabeli dolgait illendőséggel letehesse. Ennek a' provisoria kormányszékeknek tagjai azon buzgóságokra nézve, mellyet az igaz ügy előmozdításában mutatnak, a' személyes hetsületet még érdemlik."

"Minden Római Statusbeli jobbágyokat, a' kik a' Nápolyi kormányszéket segítettek, kiváltképpen és különösen azokat, a' kik meg különböztető jeleket nyertek, Szentséged kegyességébe ajánlom; ezek a' megkülönböztető tizimerek, az ő talentumaikra, iparkodásokra és olly szolgálatokra nézve adattak nekik, mellyek a' Szentséged Kormányszékének hasznosabbak voltak mint az enyimnek — azonközben kívánom, hogy az Úr Isten Szentségedet számos esztendőig tartsa meg."

Ez a' Fejedelem, t. i. a' Nápolyi Király a' múlt Aprilis 26-ik napján követezendő hirdetményt tételten közönséggé Rómában: „Rómaiak! Az A. Sz. Egyháznak Feje vissza tért a' keresztény világ fő városába, ismét szerentséje van Rómának annak a' FőPappnak látására, kinek távol létét sok ideig sirattátok. Ugy látzik, hogy magok az egkek is elő mozdítani kívánnyák ezt az érzékenységet és indulatot, mellyek engemet azon idő pontjától fogva, mellyben a' háborúnak változó szerentséje közitekbe hozott, hozzátok kaptok; úgy látzik, mintha azt a' jót, mellynek eszközlésére nekem tehetségem van, meg akarnák jutalmaztatni, s engemet arra választani, hogy ezt a' szerentsés történetet tinétek tudtotokra adjam. A' Kereszténységnek minden népei veletek egy aránt fognak örvendeni, minden népek hálákat adni, s áldozatokat fognak tenni, és áldani fogják azokat a' szövetséges Fejedelmeket, a' kik VII Plus Pápa meg maradásáért ezt miveltek."

"Nem mint meghódoltató, hanem mint barátotok foglaltam el hazátokat, csak azért éltem jussommal, hogy a' ti sorsotokat a' provisoria Kormányszékek segédelmével

megkönnyebbíthessem. — El ne felejtkeztek azokról, a' mit én veletek miveltem, és a' miket veletek, ennekutánna is mivelni igyekeztem. — A' Sz. Pápanak barátságga, mellyről engemet bizonyossá tett, réám nézve igen fontos, és én ezt állandóul fel akarom tartani; az a' barátságos öszveköttetés, melly az ő, és az én Statusaim között uralkodik, olly reménységet nyújt én nekem, hogy hozzátok való jó indulatomnak ezután több tanúbizonyságait adhatom. Azok az alkalmazóságok, mellyekben Eő Szentsége eránt való ruely tiszteletemet, és a' Római Statusok lakosi eránt való jó hajlandóságomat megbizonyíthatom, nekem mindenkor betesek fognak lenni. *Költ Bolognában, Aprilis 10-ik napján, 1814 eszt.*

Joakim Napoleon.

Hadi Történetek és Környülállások.

Északi Német Országban.

Napoleon Császárnak példa nélküli való meg alázatása a' leg keményebb szívű Frantzia Vezérekben is nagy változást szült, és arra bírta őket, hogy XVIII Lajos Frantzia Királynak meghódoljanak, s magokat az ő Kir. kegyelmességébe ajánlják. Ezek között való volt az Eckmüthli Herczeg Marsal *Davoust* is, a' Hamburgi katoná őrizetnek kegyetlen vezére, a' ki azon városnak lakosait ollyigen szorongatta, nyomorgatta és pusztította, hogy az ő kormányzásának ideje alatt, sok tehetős és szegény sorsú lakosok homyaikból kiköltözni, fekvő birtokaikat oda hagyni, s magoknak Német Orzágnak tsendesebb városiban menedék helyet keresni kénytelenek voltak. Ő Napoleon Ex-Császárnak uralkodó székétől való meg fosztatását eleinte hinni tellyességgel nem akarván, a' Hamburgot ostromló Orosz- és Prusszus hadi seregeknek fő vezére Orosz Generál Gróf *Benningesen* vele correspondentziába, avagy levelezésbe hotsátkozott, a' melly levele-

zést a' Magy. Kúrir tisztelt Olvasóival köz-
leni, úgy, a' mint azokat néhány külföldi
újság levelekben talállyuk; kötelesség-
ünknek tartjuk.

1. Gróf *Benningsen*nek Marsal *Davoust*hoz küldött levele Pinneberghől Ap-
rilis 13-ik napján, 1814. *Marsal Uram!*
Szükségesnek tartom, sőt kötelességemnek
lenni esmérem azon hívatat szerént való
újságokat Excellentziáddal közleni, mel-
lyeket éppen most vettem Párisból, hogy szá-
mot ne adjak azon vérért, mellyet haszon-
ialanúl a' két nemzet onthatna, mellyek
Frantzia Országának fő városában egymást
ellenségnak nem tartják. — A' Frantzia
Megtartó Tanátsnak kihirdetéséből által
láthattya Marsal Uram, hogy 18-ik Lajos
Frantzia Ország uralkodó Fejedelmének
esmértetett. Adja Kegyelmed tudtomra a'
maga rendeléseit, és bizonyos legyen ar-
ról, hogy mivel én az én lépéseimet az
én uramnak a' Császárnak feltételeihez al-
kalmaztatom, mindenkor kész vagyok a'
mértékletesség és emberiség reguláját kö-
vetni. — Kérem Marsal Uramat, fogadja
el töllem azt a' nagy tiszteletet, mellyel
vagyok s. a. t.

Benningsen.

2. Marsal *Davoust*nak ezen levelére
adott válasza: — *Generál Uram!* Épen
most vettem az Úrnak 13-ik Aprilisi leve-
lét, mellyben a' Párisban történt változá-
sokat tudtomra adja. Ezt a' levelet *Aubert*
Dánus Obristlajtnant Úr adta kezembe, a'
ki is az Úr részéről engemet arról tudó-
sit, hogy az Úr magát a' Frantzia nemzet
ellenségének lenni nem tartja. Én sem-
mi egyéb választ nem adhatok Exc.ád
levelére, hanem hogy azt vettem. — A'
betsületet szerető ember nem tartja ma-
gát a' hívségre való megesküvés alól fel-
oldoztatottnak lenni azért, hogy az ő ura
szerentséllenséget szenvedhetett. — Ké-
rem Generális Uramat, fogadja el nagy
tiszteletemet, mellyel szerentsés vagyok
Excellentziádnak alázatos és engedelmes

szolgája lenni — *Marsal Davoust Auer-
stadti Hertzeg, és Eckmühl Prinz.*

3. *Marsal Uram!* Azt az írást, mel-
lyet a' Frantzia Országi provisoría Kör-
mányszék reámhízott, Adjutánsaim *Büsch-
Munnich*, és a' Csász. sereghéli All-Kapitány
Herczeg Gallicia által Excellentzi-
ádnak által küldöm. Mivel a' Frantzia Or-
szág kormánybeli alkotmánya megváltozott,
Napoleon már nem Császár, hanem XVIII.
Lajos lett Frantzia és Navarra Országok-
nak Királyává. — Marsal Uram! mire ha-
tározta meg magát az Úr? Reménylhetem
é, hogy végtére attól az ellenségeskedéstől
meg fog szünni, mellyet a' leg főbb ha-
talom hadi seregeink közt tovább szenved-
ni nem akar, és a' mellyek közt napon-
ként mind jobban erősödik az egyetértés.
— Kérem Marsal Uramat, fogadja el töl-
lem azt a' tiszteletet, mellyel lenni sze-
rentsém vagyok — *Pinneberghen, Aprilis*
24-ik napján, 1814-ik eszt.

Gróf Benningsen.

4. (Az erre adott válasz.) *Generális*
Uram! Mivel a' múlt éjjel a' Frantzia Or-
szágban esett változások felől bizonyos tu-
dósításokat vettünk, mellyek azt tartják,
hogy *Napoleon* megbukott, hivataláról le-
mondott, és 18-ik Lajos ült bé a' Királyi
székbe: ahoz képest mi, tudniillik a' tiszt-
urak és én, kötelességünknek tartjuk ezen
történetet az őrző seregeknek tudtokra ad-
ni. — A' Generálisok, tisztek és katonák
a' 18 Lajos Eő Felsége hívségére meg es-
küszünk, a' fejer kokardát felrakjuk, és
a' Frantzia fejer zászlókat kiszegezzük. Most
pedig azt kérdezem Generális Uramtól,
mitsoda erányosságba helyeztetett bennün-
ket a' dolognak ez a' mivolta, méltótan-
son nekem megjelenteni, kívánnya é az
ellenségeskedést ő K. Felsége seregei el-
len gyakorolui úgy, a' mint folytatta *Napo-
leon* ellen, mellyet nem gondolok, mivel
Aprilis 20-ik napján hozzám küldött levé-
lében azt adja tudtomra, hogy 18 Lajos.

Frantzia és Navarra Országoknak Királyává lett, a' fő hatalom semmi ellenségeskedést meg nem szenved azok közt a' hadi seregek közt, mellyeket mi vezérünk. — Ez a' környülfállítás nékem előbbi kérésemnek visszavételére és arra szolgáltatott alkalmatosságot, hogy egy Stabális Tisztnek Frantzia Országba való szabad küldetéséért passust kérhessek, a' ki a' Királynak hívségére való esküvéstünket a' Monsieurhoz az Ország General Lajtinántjához megvihesse, és semmi akadályt ne szenvedjen oda való útazásában s^a a. t. — *Marsall az Auerstadti Herczeg, és az Eckmühli Printz.*

5. (Gr. Benningsennek válasza) *Marsall Uram!* Kéntelen vagyok válaszonnak halasztására nézve engedelmet kérni. Az a' tiszt, a' ki Excellentiád levelét hozzám hozta, abban a' szempillantásban, mellyben én Altonában mentem, jelen nem volt. Igaz ugyan, hogy én vártam, hogy a' Hamburgban lévő Frantzia seregek mindjárt törvényes uroknak 18. Lajos Királynak hívségére esküsznek, mihelyt szabad akaratajokra hagyatnak, de meg vallom, hogy Excellentiádnak azt a' levelét, mellyben azt a' kérdést tetted előmbé, ha azt az ellenségeskedést, mellyet Napoleon Császár ellen, folytattam, folytatni fogom-e a' 18. Lajos Király seregei ellen, éppen nem vártam volna.

„Már Aprilis 20-ik napján a' Frantzia Országi Provisoría Kormányzéknek meghívását közlöttem Excellentiáddal; de mivel levelelemre semmi elégséges választ nem kaptam, kéntelen voltam a' várbeli őrizetet a' dolog mióvtáról tudósítani, és az én künn álló strázsáim előtt fejez zászlókat és a' 18 Lajos azímerét kifüggeszteni; ellenben Excellentiád azokat le vétetni parantsolta, olly fenyegetődzéssel, hogy ha azok le nem szedetnek, azokra tüzet fog adatni, a' minthogy, mivel le nem szedettek, a' tsillagos sántzról egész napon

ágyúztak azokra. — Mit feleljek tehát most Excellentiádnak előmbé tett kérdésre? Kételkedhetik-e mind azokról, a' mellyeket 18 Lajos reám bizott? Marsall Uram! — Szerentsém van Excellentiádat arról bizonyossá tenni, hogy mind azok a' hadi seregek, mellyek Frantzia ország mostani törvényes urának hívségére megesküdtek, attól a' szempillantattól fogva úgy nézettetnek, mint az ő vele szövetséges Fejedelmeknek népei. Részükrül meg van már parantsolva, hogy minden ellenségeskedések meg szűnyenek.“

„Exc.ád maga őrző seregével együtt jelenvaló fekvésében fog maradni, mind addig, míg a' Császártól az én Uramtól a' Hamburgban és Haaburgban fekvő őrizetnek Frantzia Országba való marsir ozásáról illendő parantsolatot veoni fogok. Mind ezt a' parantsolatot, mind azokat a' rendeléseket, mellyeket az Exc.ád Monarkája tenni fog, minden szempillantatba várom. Mostantólfogvamindenkor készen fogengem Excellentiád találni a' maga seregeinek töllem kitelhető szolgálatjára, és azoknak jelenvaló fekvésének, a' mennyire tsak lehet, megkönnyebbitésére.“

„Egyedül Excellentiádtól függ azon időnek meghatározása, mellyben Passuslevel nélkül szükölködni, s engemet azoknak a' hadi tiszteknek neveikről tudósítani fog, a' kiknek ezt a' passuslevelet adni szükség lesz; egyszersmind velem abban is meg egyezni méltóztason, hogy azéntisztem Exc.ád társaságában elmehessen, hogy ezen kedves és fontos történéthez ő Felségének a' Királynak szerentsét kívánhasson, mellyet Eő Felsége az Excellentiád ármádaja által nyert. — *Altonában, Aprilis 29-ik napján, 1814-ik eszt. Gróf Benningsen.*

Május 4-ik napján Gróf *Benningsen* öszve ment és hesszasan beszélgetett a' nevezett Frantzia Marsallal a' Hamburgi hegyen; a' hova mind a' két részről számos kísérekkel mentenek. Marsal Davoust még

azon napon következendő hirdetményt téteti közönségesse Hamburgban: Az Eckmühli Hercege Marsal *Daroust* közönségesse téteti, hogy holnaptól, úgymint Május 5-ik napjától fogva 1814-ik esztendőben, Hamburgban egészen szabad leszen a kereskedés mind a' vizen mind a' szárazon. Azok a' portékák, mellyek bé és ki vitetnek, csak azt az adót fizetik, melly a' város hasznára kívántatik, és azon vizsgálás alá tartoznak, mellyre a' vámszedő hivatalosoknak jussok vagyon, hogy azoknak a' portékáknak minéműségét és számát feljegyezhessek. Hamburgban Május 4-ikén 1814-ik eszt. — Az Auerstädti Hercegenek és Eckmühli Princznek parantsolatjára *Cesar de Laville* Generál, a' Generál Stábnak igazgatója. — Május 5-ikén Generál *Fouche* meghatározott parantsolatokkal Párisból a' nevezett Marsalhoz küldetvén oda érkezett. Ennek a' Generálisnak adta által a' Marsal a' Frantzia seregeknek kormányát, és a' következett napon kellett azon várost a' szövetséges hadi seregeknek által adni.

Frantzia Ország.

A' Párisi 13-ik Májusi tudósítások szerint, az ott el kezdődött békességre tzelző alkudozások a' magok végekhez közelitének. Minden nap conferentziát tartanak a' kirendelt Ministerek, a' Cs. K. külső dolgokra ügyelő Ministernél Hercege *Metternich*nél. — Austria részéről Hercege *Mietternich* és Gróf *Stadion* Státus Minister; az Orosz Birodalom részéről Gróf *Nesselrode* és *Rasumowszky*; Anglia részéről *Castlereagh*, *Aberdeen*, *Cathcard* Lordok, és *Chevalier Stuart*; Prussia részéről Státus Cancellarius *Hardenberg*, és Báró *Humboldt*; végtére Frantzia Ország részéről Beneventi Hercege foglalatoskodnak a' békesség eszközlésében. Ezek a' négy Fejedelmi udvarok minden szövetséges udvaroknak nevekben, és tökéletes mege-

gyezéssel alkudoznak, mellyre nézve a' Frantzia Orzággal való békesség és a' több Európai udvarokkal való egyarányúság kétségkívül nemsoká meg fognak határozódni. Még olly alkudozásokról is szó vagyon, mellyek a' Frantzia Orzággal való békességnek tökéleteségre való menetele után Bétsben kezdődnek, és a' mellyeknek tárgyai minden békességből hasznot venni kívánó Hatalmasságoknak és Fejedelmeknek megegyezések következni fog. Ezek szerint egész Európában hosszas és az Európai Státusok boldogságán fundáltatott békesség fog következni. Frantzia Ország 20 esztendőig tartott hányattatásai után, törvényes kormányozása alatt a' leg nagyobb Státusok közé vissza tér, a' nélkül, hogy maga és másoknak szerentsétlenségekre hódoló hatalmasság maradjon; a' több Hatalmasságok Frantzia Orzággal együtt a' békességnek védelem bástyái lesznek, a' több és apróbb Státusoknak fennállások pedig nem fog egyetlen egy kormányszéknek szabad tetttzésétől, és jó vagy rossz kedvűségétől függeni.

A' közönséges tudósítások szerint különböző értelemben vagyon a' Párisi Publicum a' Frantzia új Constitutióról. Ennek nagy részen nagyon hosszonkodik a' Megtartó Tanátsra kiváltképen azon okból, mivel az Angliai Felső Parlamentum példája szerint, a' maga Tagjainak méltóságokat örökség szerint valóvá tette. Mellyr nézve leg többen azt kívánnyák, hogy ez a' Constituzió változtassék meg; mások annyira mennek a' Királyi Ház eránt való buzgóságban, hogy tellyességgel semmi Constituzióról nem akarnak tudni, és azt kívánják, hogy a' Király minden törvényes öszve szoritás nélkül uralkodjon. Ellenben *Gregoire* volt Püspök és esmeretes Auctor, egy írásában (de la Constitution Française de l'anne 1814) nagy szabadsággal azon okokból gyalazza az új Constituziót, mivel azt tökéletesnek nem tartja, és mivel kevés öszve szoritást talál abban.

Ezekre a' különböző értelmekre nézve ki-ki nagy nyughatatlansággal várja a' törvénytévő Tanátsnak e' folyó hónap utolsó napjára határozottatott össze gyűlését, mellyben az új Constitutio meg fog vizsgáltatni, és főbe pontjaiban változást szenvedni.

XVIII. Lajos Király Május 8-ik napján egy hirdetményt tétetett közönségesse, mellyben minden Frantzia Országi lakosok arra serkentetnek, hogy a' hazájokba menni készülő szövetséges seregeket barátságosan fogadják, hogy minden tisztviselők azoknak tartásáról egész büzgőséggel szorgalmatoskodjanak, és hogy a' nép minden önkényen való kívánásoktól magát tartóztassa meg. — A' nemzeti testőrző seregek vezérje Gen. *Dessoles* azt jelenti ki, hogy míg a' Kir. testőrző sereg visszaállítatna, ők fognak a' Királyi lakó palotában szolgálatot tenni.

B é t s.

A' közelebb. múlt szombaton, úgymint e' folyó hónapnak 21-ik napján estvéli hét órakor érkezett meg a' Schönbruni Cs. Kir. nyári kastélyba *Maria Ludovika* volt Frantzia Császárné, és mostani Pármái és Piacenzai Herceg asszony, kedves fiával a' Pármái és Piacenzai Hercegségeknek örökösével, a' hol Felséges Asszonyunk, a' Cs. Kir. Familia, és az oda gyülekezett fő rendű Bétsi Uraság főrró kívánsággal fogadták Eő Cs. Felségét. Az Eő Felsége utazó társai voltak Gróf *Caffarelli* Frantzia Generális, és a' Betsület-legiójának nagy keresztes tisztje, Marquis *Bausset* Eő Felsége fő udvari mestere, Gróf *St. Aignan* fő lovász mestere, Udvari fő Orvosa *Corvisart*, Báró *Menneval*; továbbá a'

Montetelló Hercegné (az 1809-ik esztendőben a' Béts. alatt történt véres ütközetben halálosan megsebesített és meg is holt *Lannes* Frantzia Marsalnak özvegye), és *Brignolle* Grófné Udvari Dáma, a' kik itt való rövid mulatások után innen hazájokba vissza mennek. Fels. Urunk a' Fels. Császárnénak ide való kísérésére és szolgálójára a' következő Urakat rendelte ki; úgymint: Gróf *Kinsky* Generálmajort, Gróf *Wrbana* és Gróf *Taf* Cseh Országi betsülethől való Gárdistákat, a' Cs. Kir. fő armádánál lévő Generál Stabnál szolgáló két tisztet, Gróf *Karaczai* és *Diefrichs* Kapitányokat, és *Desselbrunn* Felhadnagyot, az *Oreilli* K. Sz. Lovas Regimentjének fő Hadnagyát.

Képzelné is alig lehet, melly nagy nyughatatlansággal várták legyen a' Bétsi Uraságok és lakosok Eő Felségét. Harmad nappal ide jövele előtt seregenként mentek ki eleibe, és kívánták Eő Felségét és szeretetre méltó három esztendőös kis fiát látni. A' Fels. Austriai Császárné is kiment egynéhány posta mértföldnyire eleibe, és a' Cs. K. Eő Udvarnok mestert Herceg *Trautsmendorf* még idejében *Mölkbe* ment Eő Cs. Felségének elfogadására. Felséges Urunknak testvér öttsei a' Schönbruni Cs. K. palotának alsó grádsánál fogadták el Eő Cs. Felségét. Ugyan ott *Károly* fő Herceg karjánál fogva felvezette, a' Cs. K. Eő Herceg Asszonyok, és *Beatrix* Fels. Asszonyunk édes anyja igen szíves indúlattal fogadták el Eő Cs. Felségét. A' Pármái kis Herceg, a' Frantzia Császárné szeretetre méltó kis fia egy fertály órával későbben érkezett oda, a' kit minden jelenlévők öröm kiáltásokkal fogadtak, s annak szépségén és szeretetre méltó nyájasságán álmélkodtak.

Május 22-dik napján adtak 100. Forint Huszas pénzért 200 forintot Váltó-tzédulában.